

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ต เวอร์ชัน 9.0 เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการบรรณานุกรมในแบบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเน้นประเภทสิ่งพิมพ์และวัสดุต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งการศึกษาแนวทางการเชื่อมต่อเครือข่ายฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั่วประเทศไทย โดยใช้มาตรฐาน Z39.50 เพื่อใช้ประโยชน์ในการรวบรวมบรรณานุกรม ทั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 รูปแบบบรรณานุกรมในแบบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยสร้างขึ้นใหม่ จำนวน 2 รูปแบบ คือ **SWU Thai** สำหรับวัสดุภาษาไทย และ **SWU English** สำหรับวัสดุภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถใช้กับการอ้างอิงวัสดุถึง 12 ประเภท ทั้งนี้ ผู้ใช้โปรแกรมควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับส่วนประกอบของหนังสือหรือวัสดุที่อ้างอิง แต่จากการวิจัย ปรากฏว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านทักษะในการเขียนบรรณานุกรม เนื่องจากมีกฎระเบียบและรูปแบบการเขียนที่หลากหลาย ดังนั้นการสอนให้รู้จักใช้โปรแกรมอินเทอร์เน็ตจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เขียนบรรณานุกรมได้ถูกต้องมากขึ้น ทั้งนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรจะเป็นผู้นำในการส่งเสริมการใช้โดยจัดอบรมให้แก่ผู้ใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่วนประเด็นที่ 2 คือ แนวทางการเชื่อมต่อเครือข่ายฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้มาตรฐาน Z39.50 จากการวิจัยพบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพียง 13 แห่ง จากจำนวนทั้งหมด 80 แห่ง หรือร้อยละ 16.25 ที่สามารถสืบค้นบรรณานุกรมภาษาไทยได้โดยใช้มาตรฐาน Z39.50 ผ่านโปรแกรมอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ทำให้ไม่พร้อมที่จะเปิดบริการสืบค้นผ่านมาตรฐาน Z39.50 อีกทั้งยังพบว่า บางแห่งยังไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของมาตรฐาน Z39.50 บางแห่งปิดช่องทางการเข้าออกของข้อมูลหรือติดตั้งไฟร์วอลล์ จนผู้ใช้ห้องสมุดไม่สามารถเชื่อมต่อเพื่อสืบค้นและถ่ายโอนข้อมูลบรรณานุกรม ดังนั้น ห้องสมุดควรเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดนโยบายและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน Z39.50 แก่บุคลากรในหน่วยงาน ตลอดจนแก้ปัญหาและปรับปรุงมาตรฐาน Z39.50 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

In this study, templates for Srinakharinwirot University (SWU) styles were constructed for creating bibliographies by using EndNote program version 9.0. Z39.50 connection files for Thai academic libraries were created and tested. This development enables library patrons to access, download, retrieve and import bibliographic records from the databases of academic universities and manage their bibliographies more efficiently and conveniently. It was found that many students lack skills in creating bibliographies. Thus, instruction of how to use EndNote program should be helpful and increase the accuracy and consistency of citations. However, in order to be able to cite properly and create bibliography, they need to understand various parts of a book or material.

Besides, there are only 13 libraries which can be searched in Thai language via Z39.50 connection of EndNote program. Some libraries are at the beginning stage of automation and are not ready to open Z39.50 searching service. Some are not aware of the advantages of Z39.50 connection. Others wrongly assume that Z39.50 configuration needs to be kept confidential for security purpose. They close the access port or protect it with firewall. The library patron cannot connect, search or download needed information. Lastly, the academic libraries in Thailand should play role in promoting the use of bibliographic management software by providing needed facilities and organizing training courses for faculties, students and researchers.